

Namn
Fredrik Prost

Gör
Slöjdare

Företag
**Fredrik Prost samisk
konsthantverkare**

Stöd
Mikrostöd

Vackra samiska knivar på världsexport

Fredrik Prost började slöjda när han var 14 år, men då hade han ingen aning om att hans växande intresse för sameslöjd skulle gå att livnära sig på. Idag säljer han sina alster över hela världen.

Fredrik Prost arbetar med samiskt konsthantverk – knivar, kåsor, skålar och skulpturer i trä och horn och stål. Han är också smed.

Det är en smal och tuff nisch om man vill livnära sig på det, berättar han. För att nå ut på den svenska marknaden måste man åka på utställningar och visa upp sig och kanske vinna några utmärkelser – vilket han har gjort.

Internationellt däremot tittar köparna mer på kvalitet och utförande. Genom att åka på urfolksmässor och andra mässor i Kanada, Colombia, Island, Finland och Tyskland har han lyckats nå ut till köpare runtom i världen.

Från renskötarfamilj

Fredrik Prost är uppvuxen i en renskötarfamilj i Kiruna men kommer ursprungligen från Viikujärvi, 17 mil nordöst om Kiruna. Hans mamma var också slöjdare, liksom hans moster.

– Sedan har jag en idol: min morfars bror. Han blev helt blind vid 25 års ålder, så han var tvungen att sluta med renskötsel, och när han blev sysslolös började han slöjda. Det var riktigt bra grejer han gjorde med enkla verktyg.

När Fredrik Prost startade med slöjd var det en äldre man i byn som visade honom hur han skulle göra.

Främst var det de samiska knivarna som lockade honom in i slöjden.

– De är ju ofta graverade och väldigt vackra. Jag var så fascinerad av dem och ville verkligen göra en själv. Och så gjorde jag en, men den första man gör blir aldrig bra, och då måste man göra en till och en till.

Inspirerad av poet

Efter gymnasiet 2001 började han den treåriga slöjdlinjen för trä och horn vid Samiskt utbildningscentrum i Jokkmokk.

– Det är bästa skolan jag har gått, säger han.

När han gick ut 2004 trodde han ändå aldrig att han skulle kunna bli professionell slöjdare. Det verkade för svårt att överleva ekonomiskt, så han arbetade med annat. Det blev han först 2006, inspirerad av en god vän, den norske samiske författaren och poeten Ailo Gaup, från Kautokeino, som gick bort 2014.

Foto: Anders Alm

Foto: Anders Alm

– Han gav mig självförtroende, sa att jag var jättebegåvad och måste satsa på det här.

Fredrik Prost hade en verkstad sedan innan.

– Så det var bara att börja försöka tänka ut affärsmodell, resa runt på utställningar och skaffa sig hemsida och visitkort och allt det där.

Av eget intresse har han också lärt upp sig till smed, genom att söka upp andra smeder och lära sig av dem och sedan träna på egen hand. Allt för att kunna tillverka egna blad till sina knivar.

Knivblad med mönster

Främst är det efterfrågan på damaskknivarna som ökar. En damaskkniv har ett knivblad med mönster i knivbladet och det är det som är hans specialitet.

– Det är samlare och entusiaster som köper de damaskknivarna. Vanliga bruksknivar säljer jag ofta till jägare och fiskare som vill ha en lite bättre kniv med sig som inte bara är funktionell utan som är vacker också.

Har du blivit förvånad över några beställningar?

– Jo, det har jag. Folk som beställer en helhornskniv med "extra allt" – vilket är ett enormt stort projekt – och inte frågar om priset. Det är speciellt en amerikan jag tänker på. Han höjde inte ens på ögonbrynet när jag talade om vad det kostade och så ville han dessutom ha två.

Ny smedja

När han sökte mikrostödet av Region Norrbotten senast var det för att kunna bygga upp en bättre smedja i Viikujärvi med mer avancerade verktyg. Den gamla smedjan ligger i en del av Kiruna som kommer att rivs i och med stadsomvandlingen.

Vad har det betytt för dig att få stödet?

– Det betyder ju jättemycket så klart. Även om det går hyfsat bra för mig nu, så är alla investeringar kännbara.

Han har fått mikrostödet tidigare också.

– Första gången var det till en större bandsåg, en spånsug och den typen av grejer så att man kan jobba lite mer effektivt. Det var nästan en förutsättning för att jag skulle fortsätta. Som enskild näringsidkare har man ju inte sådana ekonomiska muskler som större företag här.

Leder kurser

Numera leder han själv kurser, däribland på Samiskt utbildningscentrum i Jokkmokk och även på Samiska högskolan i Kautokeino.

– Då träffar man lite folk också, så man inte bara håller på med ensamjobb hela tiden.

Han är glad att han tog steget att satsa fullt ut på slöjden.